

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Αθήνα, 01 - 03- 2019

Αρ. Πρωτ.: 45

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

Βουλευτή: κ. Χ. Θεοχάρη
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 5307/04-02-2019

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 5307/04-02-2019 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Χ. Θεοχάρης, με θέμα: «Πτώση της Ελλάδας στη Λίστα Διεθνούς Διαφάνειας», θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Α. Αναφορικά με τη θέση του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων για την εν θέματι υπόθεση, σημειώνουμε τα εξής:

Η κατάταξη στον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς και η εξ αυτού εκπορευόμενη «βαθμολόγηση» της χώρας αποτυπώνει υποκειμενικά και όχι αντικειμενικά στοιχεία, δηλαδή προσμετρά την αντίληψη περί διαφθοράς και όχι το πραγματικό μέγεθος του φαινομένου της διαφθοράς. Στο πλαίσιο αυτό, η Διεθνής Διαφάνεια αναφέρει στην έκθεσή της, ως παράγοντα που διαμορφώνει την αντίληψη περί διαφθοράς στη χώρα για το έτος 2018, την αποκάλυψη σκανδάλων που αφορούν σε προμήθειες φαρμάκων, στα οποία φέρονται να εμπλέκονται πολιτικά πρόσωπα προηγούμενων κυβερνήσεων. Τα συγκεκριμένα σκάνδαλα αφορούν προγενέστερα έτη και ερευνώνται από την ελληνική Δικαιοσύνη κατά την τελευταία διετία τουλάχιστον.

Προκύπτει λοιπόν ότι η κατάταξη στον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς αποτυπώνει την αίσθηση περί διαφθοράς κατά την αποκάλυψη των σκανδάλων, η οποία κατατείνει στη διερεύνηση και διαλεύκανση των υποθέσεων και άρα προωθεί την διαφάνεια και καταπολεμά τη διαφθορά. Ενδεικτική ως προς την πτώση της χώρας μας στον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς, η τοποθέτηση της Προέδρου της Διεθνούς Διαφάνειας Ελλάς, κ^{ας} Άννας Δαμάσκου, η οποία επεσήμανε ότι η χώρα έχει επιτύχει σημαντικές μεταρρυθμίσεις οι οποίες συνέβαλαν στον περιορισμό της διαφθοράς και βρίσκεται λίγο πάνω από τον μέσο όρο βαθμολόγησης παγκοσμίως.

Η σημαντική πρόοδος που έχει σημειωθεί από τη χώρα μας στη μάχη κατά της διαφθοράς, έχει αναγνωριστεί μεταξύ άλλων και από την Ομάδα Εργασίας του ΟΟΣΑ για τη Δωροδοκία στις Διεθνείς Επιχειρηματικές Συναλλαγές (Working Group on Bribery WGB). Η εν λόγω Ομάδα Εργασίας, κατόπιν ειδικής αξιολόγησης που προηγήθηκε, με την έκθεσή της 3bis report, η οποία υιοθετήθηκε τον Μάρτιο του 2015, απηύθυνε 43 συστάσεις προς συμμόρφωση με τα άρθρα της Σύμβασης, ενώ αποφάσισε να παρακολουθεί στενά την υιοθέτηση των συστάσεων και την πρόοδο της χώρας. Κατά την αξιολόγηση του Ιουνίου 2018 από τις 43 συστάσεις που είχαν απευθυνθεί στη χώρα μας τον Μάρτιο του 2015, παρέμειναν μόνο 10 συστάσεις ανεφάρμοστες ή μερικώς υλοποιηθείσες, οι οποίες μεταφέρθηκαν για επαναξιολόγηση της Ελλάδας στην τέταρτη φάση αξιολόγησης της Σύμβασης του ΟΟΣΑ, το έτος 2022. Κατ' αυτόν τον τρόπο, τον Οκτώβριο του 2018 έκλεισε οριστικά ο κύκλος της διαρκούς επιτήρησης, με την υποβολή περιοδικών εκθέσεων ο οποίος είχε ανοίξει το Μάρτιο του 2015.

B. Αναφορικά με τις ενέργειες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων για την υλοποίηση της πρόληψης και καταπολέμησης της διαφθοράς που αποτελούν στρατηγική δέσμευση της κυβέρνησης και πάγια υποχρέωση της πολιτείας, θέτουμε υπόψη σας ότι με το άρθρο 6 του νόμου 4320/2015 (ΦΕΚ. Α'29) συστάθηκε η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕΓΚΑΔ), η οποία υπάγεται στον Αναπληρωτή Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων.

Στο πλαίσιο νομοθετικών παρεμβάσεων μας για τη θωράκιση των θεσμών, σας ενημερώνουμε ότι τον Ιούνιο 2018 οριστικοποιήθηκε από τη ΓΕΓΚΑΔ το νέο Στρατηγικό Σχέδιο Καταπολέμησης της Διαφθοράς για την τριετία 2018-2021.

Ωστόσο, ήδη το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, πέραν των νομοθετικών παρεμβάσεων προς συμμόρφωση σε συστάσεις διεθνών οργανισμών [πχ. της Ομάδας Κρατών κατά της Διαφθοράς που λειτουργεί υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRECO) ή της Ομάδα Εργασίας κατά τις Διαφθοράς στις Διεθνείς Επιχειρηματικές Συναλλαγές που λειτουργεί υπό την αιγίδα του ΟΟΣΑ, κλπ.] προέβη σε νομοθετικές παρεμβάσεις που υπαγορεύονταν από το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, [υποπαρ. 5.3. της παρ. Γ' του άρ. 3 του ν. 4336/2015(Α'94)] και είχε ορίζοντα από το 2015 έως το 2018.

Συγκεκριμένα προβήκαμε στις ακόλουθες νομοθετικές παρεμβάσεις:

- Στην επέκταση των Ανακριτικών Δυνατοτήτων σε Περιπτώσεις Βαριάς Οικονομικής Εγκληματικότητας και Διαφθοράς με τη θέσπιση του άρθρου 65 του ν. 4356/2015 (Α' 181/24-12-2015), σύμφωνα με τις διατάξεις του οποίου στις περιπτώσεις πράξεων κακουργηματικού χαρακτήρα, που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος ή του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς, δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 2 του άρθρου 177 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας περί μη λήψεως υπόψιν αποδεικτικών μέσων που έχουν αποκτηθεί με αξιόποινες πράξεις, εφόσον το αποδεικτικό μέσο αφορά πληροφορίες ή στοιχεία, στα οποία οι ανωτέρω Εισαγγελείς έχουν δικαίωμα προσβάσεως κατά τις διατάξεις του άρθρου 17Α παρ. 8 εδάφιο α' του ν. 2523/1997 και του άρθρου 2 παρ. 5 εδάφιο α' του ν. 4022/2011 (άρ. 65 παρ. 1 του ν. 4356/2015). Η διάταξη κρίθηκε αναγκαία προκειμένου, να δοθεί η δυνατότητα αξιοποίησεως αποδεικτικών μέσων, η χρήση των οποίων, υπό το υφιστάμενο νομοθετικό καθεστώς, θα μπορούσε να εμποδιστεί, με αποτέλεσμα τον αποκλεισμό διερευνήσεως και τιμωρήσεως πράξεων μεγάλης απαξίας όπως κακουργημάτων μεγάλης φοροδιαφυγής. Παράλληλα, προβαίνει σε ισορροπημένη στάθμιση, ώστε αφενός μεν να ικανοποιείται το δημόσιο συμφέρον και αφετέρου να διασφαλίζονται για τον κατηγορούμενο οι βασικές εγγυητικές δικαιοκρατικές αρχές.
- Σε ρυθμίσεις για τις Δηλώσεις Περιουσιακής Καταστάσεως με τους νόμους 4389/2016 (Α' 94/27-5-2016), 4396/2016 (Α' 111/8-6-2016) και εκ νέου τροποποίηση της νομοθεσίας αναφορικά με τις δηλώσεις περιουσιακής καταστάσεως και τις δηλώσεις οικονομικών συμφερόντων με τα άρθρα 1 έως 12 του ν. 4571/2018 (Α' 186/30-10-2018).
- Στη θέσπιση διάταξης (άρθρο έκτο του ν. 4506/2017) που προβλέπει την καθιέρωση ευθύνης σε περιπτώσεις που τελούνται αξιόποινες πράξεις για λογαριασμό νομικών προσώπων, με σκοπό την ανταπόκριση ης νομοθεσίας της χώρας μας προς τα διεθνή πρότυπα. Η εν λόγω διάταξη υιοθετήθηκε σχεδόν αυτούσια στη ριζική αναδιαμόρφωση της νομοθεσίας για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και αποτελεί το άρθρο 45 του ν. 4557/2018.
- Στη θέσπιση διατάξεων (άρθρα 63 & 64 του ν. 4472/2017), σε συναρμοδιότητα με το Υπουργείο Οικονομικών, για την εναρμόνιση του Γραφείου Οικονομικού Εισαγγελέα με την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), προκειμένου η τελευταία να έχει την ευχέρεια να εξασφαλίσει την ολοκλήρωση του προγράμματος ελέγχων που εκ του νόμου είναι υποχρεωμένη να φέρει σε πέρας, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

Με τις ως άνω διατάξεις νόμου είχε προβλεφθεί η ίδρυση Ελεγκτικής Δομής για την διαχείριση των Εισαγγελικών Παραγγελιών, υπό τον Επιχειρησιακό Έλεγχο του Οικονομικού Εισαγγελέα. Με βάση τις εν λόγω διατάξεις συνεργαστήκαμε με το Υπουργείο Οικονομικών και την ΑΑΔΕ και καθορίσαμε το νομοθετικό πλαίσιο για την ίδρυση, οργάνωση και διοικητική συγκρότηση της Διεύθυνσης Ερευνών Οικονομικού Εγκλήματος [άρθρα 381 έως 394 του τέταρτου κεφαλαίου του τμήματος ΙΒ΄ του ν. 4512/2018 (Α΄5/17-1-2018)]. Η εν λόγω δομή απαρτίζεται από ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους και ως αποστολή της έχει την εκτέλεση των εισαγγελικών παραγγελιών τόσο του Οικονομικού Εισαγγελέα, όσο και των λοιπών εισαγγελέων, στο μέτρο που αφορούν σε εγκλήματα αρμοδιότητας του Οικονομικού Εισαγγελέα, ιδίως εκείνα που ανήκουν στην ύλη του φορολογικού ή λοιπού οικονομικού ποινικού δικαίου.

Επιπροσθέτως στο πλαίσιο, αφενός της υλοποίησης στόχων του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου κατά της Διαφθοράς, αφετέρου της συμμορφώσεως της νομοθεσίας της χώρας μας στις διεθνείς και ευρωπαϊκές βέλτιστες πρακτικές, έχουμε συνδράμει είτε με την άσκηση πίεσης στους έχοντες την αρμοδιότητα νομοθέτησης είτε συνεισφέροντας ουσιαστικά, στην κατάρτιση των κάτωθι νομοθετημάτων:

- Στην ψήφιση από την Ολομέλεια της Βουλής (νομοθετική αρμοδιότητα της Βουλής των Ελλήνων) Κώδικα Δεοντολογίας (Α΄67/18-04-2016) για τα μέλη του Κοινοβουλίου με την Υιοθέτηση Διατάξεων Ηπίου Δικαίου. Με τα έντεκα (11) άρθρα του εν λόγω Κώδικα καθορίζεται μεταξύ άλλων τί συνιστά «σύγκρουση συμφερόντων», ποιά από τα δώρα που δέχονται βουλευτές είναι «παροχές και ωφελήματα», ενώ θέτει περιορισμούς στην «χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών και εγγράφων προς ίδιον όφελος».
- Στην τροποποίηση του ν. 4304/2014 “Χρηματοδότηση Πολιτικών Κομμάτων” (η νομοθετική πρωτοβουλία ανήκει στο Υπουργείο Εσωτερικών) με την ψήφιση του ν. 4472/2017 (Α΄ 74/19-5-2017).

Κατόπιν επανεξέτασης του νομικού πλαισίου για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων ψηφίσθηκε σχέδιο νόμου με τίτλο «Ζητήματα καταπολέμησης της διαφθοράς και ενίσχυσης της διαφάνειας και του ελέγχου στα οικονομικά των πολιτικών κομμάτων, των αιρετών αντιπροσώπων της Βουλής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου». Το εν λόγω νομοσχέδιο ψηφίσθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο αποτελώντας σήμερα το Μέρος Δ΄ του ν. 4472/2017 (Α΄ 74/19-5-2017), το οποίο απαρτίζεται από τα άρθρα 36 έως 45 του νόμου αυτού. Στην κατάρτιση του ως άνω νόμου ελήφθησαν ιδιαιτέρως υπ’ όψιν οι 16 συστάσεις που είχε απευθύνει στη χώρα μας, η Ομάδα Κρατών κατά της Διαφθοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης (Group of States Against Corruption – «GRECO»), σε εφαρμογή της Συστάσεως Rec (2003) 4 της επιτροπής υπουργών των κρατών μελών, αναφορικά με την καταπολέμηση της διαφθοράς στη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων.

Η πολιτική βούληση για σοβαρό έλεγχο και διαφάνεια στην διαχείριση των οικονομικών των κομμάτων, ώστε να μην επαναληφθούν τα νοσηρά φαινόμενα του παρελθόντος που ανεδείχθησαν και από την σχετική εξεταστική επιτροπή που είχε συσταθεί στην Βουλή, αποτυπώθηκε σε νομικές διατάξεις που ρυθμίζουν τις τραπεζικές δανειοδοτήσεις κομμάτων και συνασπισμών κομμάτων, την αύξηση της διαφάνειας, την ιδιωτική χρηματοδότηση, την δημοσίευση οικονομικών στοιχείων των κομμάτων και των πορισμάτων της Επιτροπής Ελέγχου της Βουλής κλπ.

- Στην ψήφιση του ν. 4456/2017 (Α΄ 24) που αφορά Υιοθέτηση Συμπληρωματικών Μέτρων Εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ, ΕΥΡΑΤΟΜ) 1141/2014 περί Ευρωπαϊκών Πολιτικών Κομμάτων (η νομοθετική πρωτοβουλία ανήκει στο Υπουργείο Εσωτερικών), βάσει του οποίου ο έλεγχος των οικονομικών των Ευρωπαϊκών Πολιτικών Κομμάτων τίθεται σε εναρμόνιση με τα ισχύοντα σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και στο ίδιο πλαίσιο ελέγχου με τα πολιτικά κόμματα της ελληνικής επικρατείας.

● Στην ψήφιση του άρθρου 65 του ν. 4509/2017 (Α' 201/22-12-2017) που αφορά Υιοθέτηση Συμπληρωματικών Μέτρων Εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ, ΕΥΡΑΤΟΜ) 1141/2014 περί Ευρωπαϊκών Πολιτικών Κομμάτων (η νομοθετική πρωτοβουλία ανήκει στο Υπουργείο Εσωτερικών) βάσει του οποίου τροποποιήθηκε ο ν. 3023/2002 και ενσωματώθηκαν στο Ελληνικό Δίκαιο οι τελικές εισηγήσεις της GRECO επί θεμάτων ανώνυμης χρηματοδότησεως, αλλά και επί θεμάτων ενισχύσεως του συστήματος διοικητικών κυρώσεων που μπορούν να επιβληθούν επί παραβιάσεων της Νομοθεσίας για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων.

Πέραν των ανωτέρω νομοθετικών πρωτοβουλιών, υλοποιούνται δράσεις για την κατάρτιση και εκπαίδευση των επιθεωρητών/ελεγκτών, τον καλύτερο συντονισμό των ελεγκτικών σωμάτων, την ουσιαστική λειτουργία των μονάδων εσωτερικού ελέγχου και κυρίως την ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα διαφθοράς κλπ.

Ο αγώνας κατά της διαφθοράς είναι διαρκής και δυναμικός. Η ελληνική πολιτεία, σταθερή στην δέσμευσή της να πατάξει το φαινόμενο που ταλάνιζε τη χώρα επί δεκαετίες και δυναμίτιζε την οικονομική και αναπτυξιακή της πορεία, συνεχίζει εντατικά τις προσπάθειες για αποτελεσματική και συντονισμένη αντιμετώπιση του φαινομένου, τόσο στο επίπεδο της πρόληψης όσο και στο επίπεδο της καταστολής.

Τέλος, όσον αφορά στο διορισμό Προέδρου της Ανεξάρτητης Επιτροπής Ανταγωνισμού, δεν είναι η πρώτη φορά που πρώην δικαστικός λειτουργός αναλαμβάνει καθήκοντα Προέδρου Ανεξάρτητης Αρχής. Αντιθέτως, στις Ανεξάρτητες Αρχές κατά μακρά παράδοση τοποθετούνται πρώην ανώτατοι δικαστικοί λειτουργοί, για τον προφανή λόγο ότι παρέχουν εχέγγυα ανεξαρτησίας και βαθειάς γνώσης των νομικής και κοινωνικής σημασίας ζητημάτων, τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους, όπως εν προκειμένω στην Ανεξάρτητη Επιτροπή Ανταγωνισμού. Στο πλαίσιο αυτό και ο πρόσφατος διορισμός της νυν επικεφαλής της εν λόγω Αρχής, πρώην Προέδρου του Αρείου Πάγου που είχε διατελέσει και Υπηρεσιακή Πρωθυπουργός για τη διεξαγωγή εκλογών και η οποία μετά την έξοδό της από το δικαστικό σώμα είχε τοποθετηθεί στη Γενική Γραμματεία Πρωθυπουργού με αμιγώς νομικά καθήκοντα, τα οποία μάλιστα παρείχε αμισθί. Η τοποθέτηση της εν λόγω Ανώτατης Δικαστικής Λειτουργού στη θέση της Προέδρου της Ανεξάρτητης Επιτροπής Ανταγωνισμού διασφαλίζει την αντικειμενικότητα και αμεροληψία κατά την ενάσκηση των καθηκόντων που της ανατέθηκαν.

Περαιτέρω, η αναφορά στην Έκθεση της Διεθνούς Διαφάνειας έτους 2018, ότι ο διορισμός αυτός “εγείρει ανησυχίες για σύγκρουση συμφερόντων”, το μόνο βέβαιο είναι πως εγείρει ερωτηματικά για το πότε πρόλαβε η Διεθνής Διαφάνεια να μετρήσει τις συνέπειες από την εν λόγω τοποθέτηση και να εξάγει συμπεράσματα, όταν η επιλογή της συγκεκριμένης Ανώτατης Δικαστικής Λειτουργού στη θέση Προέδρου της Ανεξάρτητης Επιτροπής Ανταγωνισμού τοποθετείται στο 2^ο δεκαπενθήμερο του μηνός Δεκεμβρίου του έτους 2018 ενώ ο διορισμός της ολοκληρώθηκε στις 3 Ιανουαρίου 2019 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 1/2019).

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ**

Αριθμός σελίδων εγγράφου: ...4...
Αριθμός σελίδων συνημμένων:0...
Σύνολο σελίδων: 4